

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za pravna pitanja

2013/2114(INI)

09.10.2013

NACRT IZVJEŠĆA

o pristojbama na privatno umnožavanje
(2013/2114(INI))

Odbor za pravna pitanja

Izvjestiteljica: Françoise Castex

PR\1005980HR.doc

PE519.560v02-00

HR

Ujedinjena u raznolikosti

HR

PR_INI

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o pristojbama na privatno umnožavanje (2013/2114(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Direktivu 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenih aspekata autorskih prava i srodnih prava u području informacijskog društva,
 - uzimajući u obzir Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o kolektivnom upravljanju autorskim pravima i srodnim pravima te dodjelu multiteritorijalnih licenci na prava povezana uz glazbena djela kako bi se mogla upotrebljavati u skladu s unutrašnjim tržištem (COM(2012)0372),
 - uzimajući u obzir članke 4., 6., 114. i 118. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir presude Suda Europske unije i to u predmetima C-467/08, Padawan / SGAE od 21 listopada 2010., C-457/11 – C-460/11, VG Wort / Kyocera Mita i ostali od 27. lipnja 2013. i C-521/11, Austro Mechana / Amazon, od 11. srpnja 2013.,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije pod naslovom „Jedinstveno tržište prava intelektualnog vlasništva. Ojačati kreativnost i inovacije kako bi se Europi omogućio gospodarski rast, kvalitetna radna mjesta te prvorazredni proizvodi i usluge“, od 24. svibnja 2011. (COM)(2011)0287),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. prosinca 2012. o sadržaju na jedinstvenom digitalnom tržištu (COM(2012)0789),
 - uzimajući u obzir preporuke koje su rezultat posredovanja od 31. siječnja 2013. o pristojbama na privatno umnožavanje i reprodukciju,
 - uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A7-0000/2013),
- A. uzimajući u obzir da kultura i stvaralaštvo predstavljaju temelj prošlog i sadašnjeg europskog identiteta; da će u budućnosti imati ključnu ulogu u gospodarskom i društvenom razvoju Europske unije;
- B. uzimajući u obzir da kulturni sadržaji imaju ključnu ulogu u digitalnom gospodarstvu; da će digitalni rast Europe u budućnosti ovisiti o ponudi raznolikih i kvalitetnih kulturnih sadržaja; da konzultacije i razne neovisne studije ukazuju da su sektori kulture i stvaralaštva suočeni sa zajedničkim problemima povezanim s digitalizacijom i globalizacijom kao i s poteškoćama u financiranju te je za rješavanje tih problema potrebna akcija na razini Unije;

- C. uzimajući u obzir da digitalizacija ima ogroman učinak na način proizvodnje, distribucije, prodaje i potrošnje kulturnih dobara; da pad cijena distribucije i pojava novih distribucijskih kanala mogu olakšati pristup djelima i kulturi i poboljšati protok djela u cijelom svijetu;
- D. uzimajući u obzir da prijedlog direktive o kolektivnom upravljanju autorskim pravima i povezanim pravima o kojem se trenutno pregovara potvrđuje taj model upravljanja autorskim pravima te posebno obraća pozornost na transparentnost tijekom naplaćenih i podijeljenih novčanih naknada koje društva za kolektivno upravljanje isplaćuju nositeljima prava, uključujući za privatno umnožavanje;
- E. budući da Direktiva 2001/29 ovlašćuje države članice na izuzeće ili ograničenje prava reprodukcije određenih vrsta reprodukcije zvučnih, vizualnih i audiovizualnih proizvoda za privatno korištenje uz pravičnu naknadu te potrošačima u državi u kojoj je to ograničenje na snazi dozvoljava slobodno umnožavanje glazbenih i audiovizualnih sadržaja s jednog multimedijskog nosača ili materijala na drugi koliko god žele, bez traženja dozvole vlasnika prava ukoliko se radi o upotrebi u privatne svrhe; budući da se pristojbe moraju izračunavati na osnovi moguće povrede interesa vlasnika prava činom dotičnog privatnog umnožavanja;
- F. budući da se, prema procjeni Komisije, ukupni iznos naknada za privatno umnožavanje naplaćenih u 23 od 28 država članica Europske unije više nego utrostručio od stupanja na snagu Direktive 2001/29/EZ te danas iznosi preko 600 milijuna eura; uzimajući u obzir važnost tog iznosa za umjetnike;
- G. budući da proizvođačima i uvoznici tradicionalnih i digitalnih nosača i materijala za snimanje, ove pristojbe predstavljaju tek dio prometa;
- H. uzimajući u obzir brojne tužbe koje su proizvođači i uvoznici tradicionalnih i digitalnih nosača i materijala za snimanje pokrenuli od stupanja na snagu Direktive 2001/29/EZ, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini;
- I. budući da Direktiva 2001/29 i sudska praksa Suda EU-a države članice ne obvezuje na *izravno* plaćanje vlasnicima prava ukupne naknade za privatno umnožavanje; budući da države članice imaju dosta prostora za odluku o tome da jedan dio te naknade bude isplaćen neizravno;
- J. budući da potrošači plaćaju naknadu za privatno umnožavanje prilikom kupovine nosača ili usluge snimanja i pohrane te da na toj osnovi potrošači imaju pravo znati da naknada postoji te koliki je njezin iznos;
- K. budući da cijena nosača i materijala ne varira u odnosu na iznose naknade za privatno umnožavanje koji se primjenjuju u Uniji; uzimajući u obzir španjolski slučaj koji je pokazao da ukidanje naknade na privatno umnožavanje 2012. nije imalo nikakav učinak na cijene nosača i materijala;
- L. uzimajući u obzir razlike između raznih modela i naplaćenih iznosa naknada za privatno umnožavanje te njihov učinak na potrošače i jedinstveno tržište; budući da je poželjno stvoriti europski okvir koji će jamčiti slične uvjete nositeljima prava, potrošačima,

proizvođačima i uvoznicima opreme kao i davateljima usluga u cijeloj Uniji;

- M. budući da su mehanizmi oslobađanja i povrata novca za profesionalno korištenje u državama članicama daleko od zadovoljavajućih, a sudske odluke u nekim od zemalja članica se ne provode;
- N. budući da u okviru prodaje glazbe putem interneta, sustav naknada za privatno umnožavanje namjerava se zamijeniti praksom davanja licence;

Dobar sustav koji treba modernizirati i uskladiti

- 1. podsjeća da kulturni sektor predstavlja 5 milijuna radnih mjesta i 2,6% BDP-a Unije, da je jedan od glavnih pokretača europskog rasta, izvor novih radnih mjesta koja se ne mogu delokalizirati, da potiče inovacije i predstavlja učinkovit način borbe protiv trenutne recesije;
- 2. podcrtava da su naknade za privatno umnožavanje, u vrijeme proračunske štednje, osnovni izvor prihoda za kulturni sektor a osobito za umjetničke izvedbe;
- 3. smatra da sustav privatnog umnožavanja predstavlja dobar sustav koji osigurava ravnotežu između prava na kopiju za privatnu upotrebu i pravične naknade vlasnicima prava, pa ga treba zadržati;
- 4. podcrtava da velike razlike u naplati naknada među nacionalnim sustavima, posebice što se tiče vrsta proizvoda na koje se plaćaju naknade te visina tih naknada mogu imati učinak distorzije na konkurenciju i mogućnost „forum shoppinga“ (traženje najpovoljnijeg sudskog sustava) na unutarnjem tržištu;
- 5. poziva države članice da zajedno odrede definiciju pristojbe na privatno umnožavanje, da se usklade u pogledu proizvoda na koje se plaća pristojba te da usklade modalitete pregovora oko cjenika za privatno umnožavanje; poziva Komisiju da omogući ovaj postupak.

Za jedinstveno ubiranje sredstava, bolju prepoznatljivost kod potrošača i učinkovitiji povrat sredstava

- 6. naglašava da se pristojba na privatno umnožavanje mora primjenjivati na svaki uređaj, nosač i uslugu čija je vrijednost određena mogućnošću snimanja i pohrane djela u privatne svrhe;
- 7. smatra da se pristojba na privatno umnožavanje treba naplaćivati na razini proizvođača ili uvoznika; dodaje da bi prijenos naplate tog iznosa na razinu prodavača na malo predstavljao prevelik administrativni teret za mala i srednja poduzeća koja se bave distribucijom i organizacije kolektivnog upravljanja;
- 8. preporučuje, u slučaju prekograničnih transakcija, da se pristojba na privatno umnožavanje naplaćuje u državi članici u kojoj je proizvod stavljen na tržište, a da se zatim dozvoli njegovo slobodno kretanje na unutarnjem tržištu bez dodatnih pristojbi;
- 9. procjenjuje da u tom pogledu društvo za naplatu pristojbe u jednoj državi članici ne može

zatražiti pristojbu na privatno umnožavanje kad je pristojba iste vrste već naplaćena u drugoj državi članici;

10. zahtijeva od država članica da pojednostave postupak utvrđivanja pristojbi sa svim zainteresiranim stranama na pravedan način, kako bi se zajamčila objektivnost;
11. naglašava važnost veće prepoznatljivosti za potrošače uloge sustava privatnog umnožavanja u pogledu financiranja umjetnika i širenja kulture; potiče države članice i vlasnike prava da kampanje protiv piratstva zamijene „pozitivnim“ kampanjama o dobrim stranama pristojbe na privatno umnožavanje;
12. smatra da potrošači moraju biti upoznati o visini pristojbi koje plaćaju; u tom pogledu preporučuje Komisiji i državama članicama da se s proizvođačima, uvoznicima, trgovcima na malo i udruženjima potrošača dogovore o tome da se ti podaci koliko je moguće istaknu na ambalaži, na računu i na blagajničkom računu potrošača;
13. potiče države članice da usvoje transparentan sustav u pogledu izuzimanja u profesionalne svrhe;
14. zahtijeva od država članica postavljanje učinkovitog instrumenta povrata sredstava od naknade za privatno umnožavanje kada se dotični mediji koriste u profesionalne svrhe;

Transparentnost u dodjeli sredstava i kulturna politika

15. pozdravlja prijedlog direktive o kolektivnom upravljanju autorskim pravima i povezanim pravima o kojem se trenutno pregovara, a koji zagovara veću transparentnost naplaćenih i podijeljenih novčanih naknada koje društva za kolektivno upravljanje isplaćuju nositeljima prava, osobito putem objave godišnjeg izvješća o transparentnosti uključujući posebno izvješće o korištenju dobivenih novčanih iznosa za društvene i kulturne potrebe;
16. poziva države članice da osiguraju veću transparentnost u pogledu dodjele sredstava dobivenih od pristojbi za privatno umnožavanje;
17. zahtijeva od država članica da barem 25% sredstava od pristojbi za privatno umnožavanje upotrijebi kao pomoć za kreativnost i umjetničke izvedbe;
18. poziva države članice da objave izvješća o tim sredstvima u otvorenom obliku s razumljivim podacima;
19. potiče organizatore kulturnih manifestacija i umjetničkih izvedbi, korisnike pristojbi na privatno umnožavanje da kod svoje publike više zagovaraju te subvencije;

Tehničke mjere zaštite

20. podsjeća da izuzetak za privatnu kopiju potrošačima omogućuje slobodno umnožavanje njihovog glazbenog i audiovizualnog repertoara s jednog multimedijskog nosača i materijala na drugi bez traženja dozvole od nositelja prava, ukoliko se radi o privatnoj upotrebi;
21. zahtijeva ukidanje tehničkih zaštitnih mjera koje u sustavu privatnog umnožavanja dovode

do neravnoteže između slobode umnožavanja i pravične naknade nositeljima prava;

Licenciranje

22. podsjeća da primjena ekskluzivnih prava ne jamči svim nositeljima prava, a osobito umjetnicima izvođačima, pravičnu naknadu koja je razmjerna prihodima od korištenja njihovih djela;
23. primjećuje da usprkos razvoju stalnog pristupa djelima na internetu, još uvijek postoji praksa skidanja s interneta, pohrane te korištenja privatnog umnožavanja bez izravnog pristupa (offline); smatra u tom pogledu da se pristojba za privatno umnožavanje ne može zamijeniti sustavom licenci;
24. *stoga* naglašava da za usluge putem interneta, ugovorne dozvole ne mogu prevagnuti na uštrb iznimki za privatno umnožavanje;

Novi poslovni modeli u digitalnom okružju

25. smatra da privatno umnožavanje zaštićenih djela putem informatičkih usluga u oblaku mogu imati isti krajnji cilj kao i one ostvarene na tradicionalnim i/ili digitalnim nosačima i materijalima za snimanje; smatra da se u tim uvjetima te kopije trebaju evidentirati kroz mehanizme naknade za privatno umnožavanje;
26. od Komisije zahtijeva da procijeni učinak usluga računalstva u oblaku na režim privatnog umnožavanja jer te usluge daju mogućnost umnožavanja i pohrane za privatnu upotrebu, kako bi se odredilo kako evidentirati privatno umnožavanje zaštićenih djela u mehanizmima kompenzacije;
27. od Komisije i država članica zahtijeva da razmotre mogućnost legalizacije dijeljenja djela u nekomercijalne svrhe kako bi se potrošačima omogućio pristup velikom broju sadržaja i stvarnom izboru u pogledu kulturne raznolikosti;
28. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.